

DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Firma de Producție și Comerț „Valah” S.R.L.,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de Firma de Producție și Comerț „Valah” S.R.L. împotriva Biroului Vamal Centru,
persoană terță Societatea cu Răspundere Limitată „Caravita CO” în proces de
lichidare cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul depus de Firma de Producție și Comerț „Valah”
S.R.L. împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă :

La 03 octombrie 2016 S.R.L. „Caravita CO” în proces de lichidare a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal, prin care a solicitat
repunerea în termen a acțiunii, anularea deciziei de regularizare nr. 793 din
12 iulie 2016 a Biroului Vamal Chișinău și obligarea organului vamal să emită o
decizie de stingere a obligației vamale prin scădere.

La 07 octombrie 2016 F.P.C. „Valah” S.R.L. a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău, prin care a solicitat anularea deciziei
nr. 54 din 08 august 2016, ca urmare a emiterii deciziei de regularizare nr. 793 din
12 iulie 2016, emise de Biroul Vamal Chișinău (f.d.100-104, Vol.I).

Prin încheierea din 04 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-au
conexat într-un singur proces, cauza la cererea de chemare în judecată depusă de
S.R.L. „Caravita CO” împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului
administrativ și cauza la cererea de chemare în judecată depusă de F.P.C. „Valah”
S.R.L. împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la anularea deciziei,
atribuindu-lise numărul unic 3-1588/16 (f.d.95-96, Vol.I).

La 19 decembrie 2017 S.R.L. „Caravita CO” în proces de lichidare a depus
cerere de concretizare a acțiunii, în care a indicat în calitate de pârât Biroul Vamal
Chișinău (f.d.186, Vol.I)

La 12 iulie 2018 Biroul Vamal Centru a depus cerere privind excepția de tardivitate, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Caravita CO” în proces de lichidare, ca fiind tardivă (f.d.198-200, Vol.I).

Prin încheierea din 26 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de repunere în termen, înaintată de reclamanta S.R.L. „Caravita CO” în proces de lichidare. S-a admis cererea reprezentantului Biroului Vamal Centru privind ridicarea excepției de tardivitate și s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Caravita CO” în proces de lichidare împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ, ca fiind tardivă (f.d.206, Vol.I).

Prin decizia din 03 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul depus de S.R.L. „Caravita CO” în proces de lichidare și s-a menținut încheierea din 26 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 02 iunie 2020 F.P.C. „Valah” S.R.L. a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 54 din 08 august 2016 și a deciziei de regularizare nr. 793 din 12 iulie 2016, emise de Biroul Vamal Chișinău (f.d.61, Vol.II).

Prin încheierea protocolară din 20 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces în calitate de persoană terță S.R.L. „Caravita CO” în proces de lichidare (f.d.57-58, Vol.II).

Prin hotărârea din 25 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de F.P.C. „Valah” S.R.L. (f.d.76, Vol.II).

La 23 iulie 2020 F.P.C. „Valah” S.R.L. a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri. (f.d.84, Vol.II)

Prin încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de F.P.C. „Valah” S.R.L. împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.108-109, Vol.II)

La 15 octombrie 2020 F.P.C. „Valah” S.R.L., prin intermediul poștei electronice a depus motivarea apelului și cerere privind repunerea în termenul de prezentare a acesteia (f.d.113-134, Vol.II).

La 30 octombrie 2020, F.P.C. „Valah” S.R.L. a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri privind repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f.d.135-137, Vol.II).

În motivarea recursului, recurenta a menționat că a omis termenul pentru prezentarea motivării apelului datorită unor împrejurări obiective, care nu au depins de voința reprezentantului legal sau cel mandatat.

Așadar, recurenta a relatat că la 08 iulie 2020 a depus cerere privind motivarea hotărârii primei instanțe. Iar, la 23 iulie 2020 a depus apel nemotivat, deoarece hotărârea nu era încă redactată.

Conform art. 226 Cod administrativ, instanța de fond avea obligația să-și motiveze hotărârea în termen de 15 zile de la data înregistrării cererii de apel sau depunerea unei cereri de motivare a hotărârii, ceea ce nu a avut loc. Or, hotărârea

motivată a fost expediată la sediul F.P.C. „Valah” S.R.L. la data de 21 august 2020, fiind recepționată la 24 august 2020.

Recurenta a susținut că în perioada recepționării hotărârii motivate, a activat în regim special - de la distanță, deoarece la sediul întreprinderii a existat un focar de COVID-19, prin urmare, fiind obligată să execute hotărârile Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică.

Reprezentantul întreprinderii în procesul de judecată, împuternicit prin procură, în perioada 03 septembrie - 16 septembrie 2020 s-a aflat în autoizolare. Iar, în perioada 17 septembrie - 03 octombrie 2020, a administrat un tratament sub supravegherea medicului, fapt confirmat prin Certificatul medical nr. 3959206.

În continuare, a precizat că la 21 octombrie 2020 i-a fost notificată încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, însă nu a avut posibilitatea să beneficieze de prevederile art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, privind repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului.

Astfel, F.P.C. „Valah” S.R.L. consideră că, prin încheierea contestată i se îngrădește nejustificat dreptul privind accesul liber la justiție, situație incompatibilă cu garanțiile oferite de art. 6 CEDO. Or, au existat împrejurări obiective ce au împiedicat depunerea motivării apelului în termen.

La 24 noiembrie 2020 Biroul Vamal Centru a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea ca neîntemeiată a recursului F.P.C. „Valah” S.R.L.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 07 octombrie 2020.

Recurenta F.P.C. „Valah” S.R.L. a recepționat copia încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău la 21 octombrie 2020 (f.d.112, Vol.II).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus la 30 octombrie 2020, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de F.P.C. „Valah” S.R.L. (f.d.76, Vol.II).

La 23 iulie 2020 F.P.C. „Valah” S.R.L. a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri. (f.d.84, Vol.II)

Prin încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de F.P.C. „Valah” S.R.L. împotriva hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.108-109, Vol.II)

La 15 octombrie 2020 F.P.C. „Valah” S.R.L., prin intermediul poștei electronice, a depus motivarea apelului și cerere privind repunerea în termenul de prezentare a acesteia (f.d.113-134, Vol.II).

Totodată, s-a stabilit că pentru a dispune astfel, instanța de apel a constatat că F.P.C. „Valah” S.R.L. nu a prezentat motivarea apelului conform art.232 alin.(2) Cod administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Iar, conform art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă incontestabil faptul că F.P.C. „Valah” S.R.L. a recepționat copia hotărârii motivate din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani la data de 24 august 2020 (f.d.104, Vol.II).

Astfel, termenul de depunere a apelului a început să curgă de la data de 25 august 2020 și a expirat la data de 23 septembrie 2020.

Instanța de recurs reține că F.P.C. „Valah” S.R.L. a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție 30 de zile, aceasta nu a întreprins acțiuni, care ar dovedi intenția de a depune motivarea apelului.

Așadar, F.P.C. „Valah” S.R.L., fiind conștientă că a depus împotriva hotărârii primei instanțe doar cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt, însă ignorat de aceasta.

Mai mult, F.P.C. „Valah” S.R.L. în cererea de apel nemotivată indică faptul că își rezervă dreptul de a prezenta motivele cererii de apel după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe (f.d.89, Vol.II).

La acest capitol se va remarca că F.P.C. „Valah” S.R.L. din data notificării copiei hotărârii motivate a primei instanțe și până la data declarării inadmisibilității apelului, prin încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a avut

termen real și suficient pentru a prezenta apelul motivat întru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime. Însă, până la data emiterii încheierii contestate nu a depus motivarea apelului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care F.P.C. „Valah” S.R.L. nu a prezentat motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, concluzia instanței de apel, privind declararea inadmisibilă a apelului este întemeiată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurenta-apelanta F.P.C. „Valah” S.R.L. nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta motivarea apelului până la 23 septembrie 2020, ziua în care a expirat termenul pentru depunerea motivării apelului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție respinge ca nefondate argumentele recurente precum că a omis întemeiat termenul de depunere a motivării apelului, or, în perioada 03 septembrie - 16 septembrie 2020 reprezentantul său s-a aflat în autoizolare. Iar, în perioada 17 septembrie - 03 octombrie 2020, a administrat un tratament sub supravegherea medicului.

Or, din materialele cauzei rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 07 octombrie 2020. Reprezentanta F.P.C. „Valah” S.R.L. împuternicită în baza procurii nr. 54 din 05 martie 2019, conform certificatului de concediu medical a început lucru de la 03 octombrie 2020 (f.d.120, Vol.II).

Astfel, instanța de recurs notează că F.P.C. „Valah” S.R.L. de la data de 03 octombrie 2020 și până la 07 octombrie 2020, dată la care a fost pronunțată încheierea contestată, a avut un termen real de 3 zile pentru a se informa la ce etapă se află examinarea cauzei și a întreprinde toate măsurile necesare, inclusiv contractarea unui avocat, întru depunerea motivării apelului în termen, în condițiile în care întreprinderea a continuat să activeze în regim special - de la distanță, iar copia hotărârii motivate a primei instanțe a recepționat-o la 24 august 2020.

În pofida celor enunțate, instanța de recurs constată că F.P.C. „Valah” S.R.L. a depus, prin intermediul poștei electronice motivarea apelului abia la 15 octombrie 2020, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege, mult prea târziu.

Instanța de recurs accentuează că termenul de depunere a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea depunerii apelului în termen.

Conform art. 237 alin.(1) Cod administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art.65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la

înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

F.P.C. „Valah” S.R.L. până la data emiterii încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu a depus cerere privind repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului și nu a anexat probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului respectiv. Or, aceasta a fost depusă abia la 15 octombrie 2020, ulterior emiterii actului judecătoresc contestat.

Prin urmare, ținând cont că F.P.C. „Valah” S.R.L. nu a depus motivarea apelului în termenul de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, adică până la data de 23 septembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a declarat apelul inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, F.P.C. „Valah” S.R.L. nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Astfel, instanța de recurs consideră neîntemeiat și argumentul recurenteii precum că, prin încheierea contestată i se îngreșește dreptul privind accesul liber la justiție garantat de art.6 §1 CEDO. Or, F.P.C. „Valah” S.R.L. nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Or, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului F.P.C. „Valah” S.R.L. pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a declarat inadmisibil apelul depus de F.P.C. „Valah” S.R.L.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de F.P.C. „Valah” S.R.L. sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de F.P.C. „Valah” S.R.L.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Firma de Producție și Comerț „Valah” S.R.L.

Se menține încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Firma de Producție și Comerț „Valah” S.R.L. împotriva Biroului Vamal Centru, persoană terță Societatea cu Răspundere Limitată „Caravita CO” în proces de lichidare cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecători

Victor Burduh

Nina Vascan